EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 19.12.2025
COM(2025) 792 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

OSMO POROČILO NA PODLAGI MEHANIZMA ZA ZADRŽANJE IZVZETJA IZ VIZUMSKE OBVEZNOSTI

{SWD(2025) 429 final}

Osmo poročilo na podlagi mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti

Osmo poročilo na podlagi mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti temelji na členu 8 Uredbe (EU) 2018/1806 (v nadaljnjem besedilu: uredba o vizumih). Člen 8(4) uredbe določa, da mora Komisija zagotoviti nadzor nad stalnim izpolnjevanjem zahtev za izvzetje iz vizumske obveznosti s strani držav, katerih državljani so vstop v EU brez vizuma pridobili po uspešni sklenitvi dialoga o liberalizaciji vizumskega režima. Poročilo zajema leto 2024 ter pomembne dogodke v letu 2025. Priložen mu je delovni dokument služb, v katerem so podrobno opisani vsi pomembni vidiki za države in regije, zajete v tem poročilu.

Liberalizacija vizumskega režima je pomemben del nabora orodij EU za sodelovanje s tretjimi državami na področju migracij, varnosti in pravosodja. Spodbuja mobilnost in stike med ljudmi. Lahko spodbuja potovanja in turizem ter krepi poslovne, socialne in kulturne vezi med državljani EU in državljani tretjih držav, ki imajo od tega koristi. Lahko spodbuja tudi diplomatske odnose in mednarodno sodelovanje. Hkrati pa je Komisija pri spremljanju brezvizumskih režimov EU ugotovila, da lahko potovanja brez vizumov povzročijo tudi velike migracijske in varnostne izzive, ki jih je treba obravnavati.

Poročilo zajema partnerice z Zahodnega Balkana in države vzhodnega partnerstva ter druge regije zunaj neposrednega sosedstva EU (vzhodnokaribske države in Latinska Amerika), s poudarkom na državah, izvzetih iz vizumske obveznosti, v katerih so bile ugotovljene posebne težave glede migracij in/ali varnosti, ki bi jih bilo mogoče oceniti v okviru mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti.

To poročilo je osredotočeno na usklajevanje vizumske politike, upravljanje migracij, upravljanje meja in ponovni sprejem, varnostna vprašanja ter vprašanja državljanstva. Glavne ugotovitve so predstavljene v tem poročilu, razvrščene po ključnih temah, priporočila za posamezne države pa so podana v prilogi.

Usklajevanje vizumske politike

Zaradi geografske bližine partneric z Zahodnega Balkana in držav vzhodnega partnerstva ozemlju držav članic EU je uskladitev vizumske politike z vizumsko politiko EU izjemno pomembna. Nezadostna usklajenost, tako glede seznama držav, za katere velja vizumska obveznost, kot tudi glede postopkov za izdajo vizumov, lahko povzroči večje tveganje nedovoljenih migracij in varnostno tveganje za EU.

Nezadostna usklajenost vizumske politike državljanom tretjih držav, za katere velja vizumska obveznost EU in med katerimi nekatere predstavljajo visoko migracijsko tveganje, omogoča lažji prihod na Zahodni Balkan brez vizuma (nekateri z lažnimi potovalnimi dokumenti) in nato nezakonit vstop po kopnem v schengensko območje, kjer lahko vložijo prošnje za azil. Podobno so državljani tretjih držav, ki so na Zahodni Balkan vstopili z veljavnimi vizumi, v nekaterih primerih nezakonito prečkali zunanje meje Unije in zaprosili za azil, kar vzbuja resne pomisleke glede ustreznosti vizumskih postopkov pri nekaterih partnericah z Zahodnega Balkana.

Severna Makedonija je edina partnerica z Zahodnega Balkana, ki je dosegla skoraj popolno uskladitev s seznamom EU z državami, za katere velja vizumska obveznost, pri čemer ostaja le ena razlika v primerjavi s seznamom EU z državami, za katere velja vizumska obveznost. V

letih 2024 in 2025 so Srbija, Albanija, Kosovo* in Črna gora dosegli napredek pri nadaljnjem usklajevanju s seznamom EU z državami, za katere velja vizumska obveznost.

Kar zadeva Srbijo in Albanijo, je bilo to storjeno v skladu z njunimi zavezami v okviru programa reform[1]. Srbija je leta 2024 zmanjšala število sporazumov o odpravi vizumov z državami, za katere velja vizumska obveznost EU, s 16 na 12. Albanija je v letih 2024 in 2025 zmanjšala število sporazumov o trajni odpravi vizumov z 8 na 6 ter število sezonskih izvzetij iz vizumske obveznosti s 6 na 5.

Vizumska politika Kosova se je začela spremljati šele leta 2024, ko so njeni državljani pridobili brezvizumski dostop do EU. Takrat je imelo Kosovo sklenjene sporazume o odpravi vizumov z 19 državami, za katere velja vizumska obveznost EU. To število se je od takrat zmanjšalo na 17.

Po nazadovanju na začetku leta 2025 je Črna gora pozneje prekinila sporazume o odpravi vizumov s petimi državami in zmanjšala število svojih sezonskih izvzetij iz vizumske obveznosti s 4 na 1. Zaradi tega se je skupno število neskladij med vizumsko politiko Črne gore in vizumsko politiko EU zmanjšalo s 15 na 9.

Bosna in Hercegovina je leta 2025 nazadovala glede na prejšnji napredek na tem področju. Bosna in Hercegovina je ohranila število sporazumov o trajni odpravi vizumov pri 7[2], vendar je število sezonskih izvzetij iz vizumske obveznosti povečala z 1 na 3. Zato se je število neskladij med njeno vizumsko politiko in vizumsko politiko EU povečalo z 8 v letu 2024 na trenutnih 10.

V državah vzhodnega partnerstva ni bil opažen dejanski napredek. Moldavija in Ukrajina imata konec leta 2024 enako število sporazumov o odpravi vizumov z državami, za katere velja vizumska obveznost EU[3], in sicer 11 oziroma 15.

Gruzija trenutno ohranja 26 sporazumov o odpravi vizumov z državami, za katere velja vizumska obveznost EU, in od leta 2022 ni sprejela nobenih ukrepov za nadaljnje usklajevanje. Nasprotno, Gruzija je leta 2024 nazadovala, saj je državljanom Kitajske odobrila brezvizumski vstop. Gruzija še naprej vodi vizumsko politiko, ki se bistveno razlikuje od pravnega reda EU, zlasti tako, da dovoljuje vstop državljanom 17 držav, za katere velja vizumska obveznost tako v EU kot v Gruziji, izključno na podlagi vizuma ali dovoljenja za prebivanje, ki ga je izdala ena od držav Sveta za sodelovanje v Zalivu (GCC).

---

* To poimenovanje ne posega v stališča o statusu ter je v skladu z RVSZN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

1 SWD(2024) 243 final – Izvedbeni sklep Komisije o odobritvi programa reform in večletnega programa dela v okviru instrumenta za reforme in rast za Zahodni Balkan – Kosovo.

2 Potem ko je Bosna in Hercegovina marca 2024 uvedla vizumsko obveznost za Oman, se je število zmanjšalo na 6, vendar se je decembra 2024, ko je bil Vanuatu odstranjen s seznama držav, izvzetih iz vizumske obveznosti EU, ponovno povečalo na 7.

3 Moldavija je leta 2025 preklicala en sporazum o odpravi vizumov, vendar je zaradi uvedbe vizumske obveznosti za Vanuatu v EU število neskladij za to državo ostalo enako.

Sosednje partnerice, ki so izvzete iz vizumske obveznosti, morajo nujno doseči znaten napredek pri usklajevanju svojih seznamov držav, katerih državljani so izvzeti iz vizumske obveznosti, s seznami EU ter pri usklajevanju svojih vizumskih postopkov s schengenskimi standardi. To vključuje uvedbo sistematičnega zbiranja biometričnih podatkov, kot sta digitalna fotografija in prstni odtisi, kot del postopka za pridobitev vizuma. Prakse, ki so nezdružljive s pravnim redom EU, kot sta odobritev sezonskega izvzetja iz vizumske obveznosti in omogočanje brezvizumskega vstopa na podlagi vizuma ali dovoljenja za prebivanje, ki ga izda tretja država, je treba opustiti.

Do popolne uskladitve bi se od sosednjih partneric, ki so izvzete iz vizumske obveznosti, kot začasen minimalen ukrep pričakoval strožji nadzor brezvizumskih prihodov državljanov tretjih držav, zlasti iz držav, ki pomenijo varnostno tveganje ali tveganje nedovoljenih migracij.

Migracije, upravljanje meja in ponovni sprejem

Glavni izziv na tem področju ostaja vztrajanje tokov nedovoljenih migracij v EU prek Zahodnega Balkana, čeprav so se številke od leta 2023 znatno zmanjšale. To je rezultat skupnih prizadevanj EU, njenih držav članic in ustreznih agencij EU ter partneric z Zahodnega Balkana, zlasti v okviru *akcijskega načrta EU za Zahodni Balkan*[4], ki ga je Komisija predstavila decembra 2022. Glavna pot na zahodnobalkanski poti poteka skozi Srbijo ter Bosno in Hercegovino. Tudi Albanija in Severna Makedonija sta v manjši meri tranzitni državi. V letih 2024 in 2025 je dolga meja med Bosno in Hercegovino ter Hrvaško, ki jo je težko nadzorovati, postala glavna vstopna točka za migrante brez urejenega statusa, ki prek Zahodnega Balkana potujejo proti EU.

Partnerice z Zahodnega Balkana bodo morale okrepiti svoja prizadevanja za boj proti trgovini z ljudmi in dodatno zmanjšanje števila pretihotapljenih migrantov brez urejenega statusa. Stopnja nasilja, povezanega s trgovino z migranti, se je na Zahodnem Balkanu prav tako povečala. V Srbiji mreže za tihotapljenje migrantov delujejo z vse večjo intenzivnostjo in nasiljem, pri čemer nekatere skupine zdaj delno sestavljajo državljani istih držav izvora kot migranti brez urejenega statusa. Prizadevanja za krepitev politik boja proti trgovini z ljudmi in operativnih zmogljivosti na teh področjih bo treba še okrepiti.

Znaten pritok državljanov iz Indije in v manjši meri iz drugih azijskih držav ter držav Bližnjega vzhoda v Gruzijo vzbuja zaskrbljenost glede morebitnih nedovoljenih migracij v EU, bodisi po kopnem bodisi po morju.

Vse pregledane partnerice redno sodelujejo z Evropsko agencijo za mejno in obalno stražo (Frontex), vključno z Bosno in Hercegovino, ki je leta 2025 z EU podpisala sporazum o statusu agencije Frontex[5]. Večina jih sodeluje tudi z Agencijo Evropske unije za azil (EUAA). Nadaljnja podpora EU in njenih držav članic z zagotavljanjem opreme, usposabljanjem, izmenjavo dobrih praks ter skupnimi mejnimi patruljami je prinesla oprijemljive operativne rezultate.

Sodelovanje na področju ponovnega sprejema med državami članicami EU in vsemi pregledanimi partnericam je bilo na splošno ocenjeno kot zelo dobro, o večjih težavah pa se ni poročalo. Kljub temu so bile ugotovljene nekatere težave pri ponovnem sprejemu. Zamude pri obravnavi prošenj

[4] Akcijski načrt EU za Zahodni Balkan – migracije in notranje zadeve.

[5] Sporazum o statusu z Bosno in Hercegovino – migracije in notranje zadeve.

za ponovni sprejem iz Bosne in Hercegovine ter s Kosova so bile predvsem posledica nesodelovanja ali oviranja s strani oseb v postopku vračanja, medtem ko so bile v primeru Ukrajine posledica trenutnih vojnih razmer.

O manjših težavah se je poročalo pri sodelovanju s Kosovom, kjer so bile zabeležene nekatere zavrnitve sprejema potovalnih dokumentov EU, in z Moldavijo, ki je v nekaterih primerih zavrnila sprejem državljanov tretjih držav, ki so potovali čez njeno ozemlje.

Kar zadeva Srbijo, še vedno obstajajo pomisleki glede njene prakse pogojevanja izdaje dokumentov za namene vrnitve s predhodno predložitvijo načrta leta. Nadaljnja dolgoletna in resna zaskrbljenost, kljub sporazumu o ponovnem sprejemu med EU in Srbijo, se nanaša na omejeno sodelovanje Srbije pri ponovnem sprejemu državljanov tretjih držav, ki so potovali čez njeno ozemlje, tudi v primerih, v katerih obstajajo verodostojni dokazi o tranzitu, kot so osebni dokumenti, ki jih srbske oblasti izdajo prosilcem za azil.

Pričakuje se, da bodo vse te partnerice nemudoma obravnavale preostala odprta vprašanja, ki so jih države članice EU opredelile v zvezi z izvajanjem zavez o ponovnem sprejemu.

Za Moldavijo in Ukrajino je sodelovanje s Frontexom na področju upravljanja meja v letih 2024 in 2025 ostalo zadovoljivo.

Neutemeljene prošnje za azil

Neutemeljene prošnje za azil, ki jih vlagajo državljani partneric, ki so izvzete iz vizumske obveznosti, so še vedno velik izziv za nekatere države članice EU. Te prošnje imajo običajno zelo nizko stopnjo odobritve[6], kar predstavlja nesorazmerno breme za nacionalne azilne sisteme. Med letom 2015 in prvim četrtletjem 2025 so 18 % prošenj za azil v EU vložili državljani, ki so upravičeni do brezvizumskega dostopa do EU.

Število prošenj za azil, ki jih je ta kategorija vložila v sosedstvu EU, se je na splošno zmanjšalo, vendar se je število prošenj s Kosova in zlasti iz Ukrajine v letu 2024 znatno povečalo (6 785 oziroma 28 350). V primeru Albanije (7 140), Gruzije (14 530), Moldavije (5 945), Severne Makedonije (3 435) in Srbije (3 270) so se številke leta 2024 v primerjavi z letom 2023 sicer znatno zmanjšale, vendar so kljub temu ostale na precej visoki ravni.

Partnerice v neposrednem sosedstvu EU so si prizadevale ublažiti to težavo. Več vlad, vključno z Albanijo, Gruzijo in Kosovom, je sponzoriralo informacijske kampanje za ozaveščanje javnosti o pravicah in obveznostih, povezanih s potovanji v EU brez vizumov. Dodatni ukrepi vključujejo uvedbo izstopne kontrole državljanov, ki potujejo na schengensko območje (Albanija in Gruzija), da se preveri, ali izpolnjujejo pogoje za vstop na schengensko območje, ter napotitev uradnikov Frontexa na mednarodna letališča (Gruzija). Te pobude so se izkazale za učinkovite in bi jih bilo treba ohraniti ter razširiti na druge partnerice.

Kot je navedeno v sedmem poročilu na podlagi mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti, število prošenj za azil, ki jih v EU vložijo latinskoameriške države, upravičene do

[6] Z izjemo Ukrajine.

brezvizumskega dostopa, še naprej predstavljajo znatno breme za azilne sisteme držav članic. Med letom 2015 in prvim četrtletjem 2025 so državljani latinskoameriških držav, ki so izvzete iz vizumske obveznosti, predstavljali več kot polovico vseh prošenj za azil, ki so jih v tem obdobju vložili državljani tretjih držav, ki so izvzete iz vizumske obveznosti. Leta 2024 je število prošenj iz Venezuele znašalo 74 015, s čimer se nadaljuje stalen trend naraščanja. Število prošenj iz Peruja se je prav tako povečalo na 27 260. Število prošenj iz Kolumbije se je zmanjšalo, vendar v absolutnih številkah ostaja zaskrbljujoče (51 615). Število prošenj iz Hondurasa (2 380), Nikaragve (2 475) in Salvadorja (2 575) se je prav tako zmanjšalo, vendar je kljub temu ostalo na precej visoki ravni.

Da bi zagotovili trajnostnost izvzetja iz vizumske obveznosti, morajo potovanja brez vizumov ostati strogo omejena na kratkoročno bivanje in se ne smejo zlorabljati za vlaganje prošenj za azil v EU. V tem okviru bosta Komisija in ESZD še naprej sodelovali z najpomembnejšimi državami, da bi preprečili zlorabo brezvizumskega režima.

Vprašanja javnega reda in varnosti, vključno z bojem proti korupciji in varnostjo dokumentov

Vse pregledane države so ohranile tesno sodelovanje z Europolom in Eurojustom. Partnerice z Zahodnega Balkana so še naprej dejavno izvajale skupni akcijski načrt za boj proti terorizmu za Zahodni Balkan in 30. oktobra 2025 podpisale novi skupni akcijski načrt[7].

Leta 2024 so vse partnerske države z Zahodnega Balkana še naprej sodelovale z Europolom in državami članicami, kar je prineslo pomembne operativne rezultate v boju proti hudim čezmejnim kaznivim dejanjem, vključno s kibernetskimi napadi, tihotapljenjem migrantov ter trgovino s prepovedanimi drogami in strelnim orožjem, ki jih izvajajo organizirane kriminalne združbe. Vse partnerice z Zahodnega Balkana so dosegle konkretne in pomembne rezultate pri razbitju številnih kriminalnih združb.

Ukrajina kljub sedanji vojni še naprej intenzivno sodeluje z Europolom pri prizadevanjih v boju proti terorizmu in finančnemu kriminalu, kibernetski kriminaliteti, trgovini s strelnim orožjem, eksplozivi, KBRJ[8] materiali in trgovini z ljudmi.

Nekatere države članice so opozorile na pojav poti trgovine s strelnim orožjem z Bližnjega in Srednjega vzhoda prek Moldavije v EU.

V Gruziji zaradi ruskega vpliva še vedno obstajajo pomisleki glede varnosti, zlasti glede na hitro rast tamkajšnje ruske diaspore. Od začetka ruske vojne agresije proti Ukrajini se je v Gruzijo izselilo približno 160 000 ruskih državljanov. Narašča zaskrbljenost, da bi se lahko ruska prisotnost v Gruziji izkoristila za operacije tujega vpliva.

Boj proti korupciji je bil ključno merilo, ki so ga med dialogi o liberalizaciji vizumskega režima sprejele vse partnerice v neposrednem sosedstvu EU, ki so izvzete iz vizumske obveznosti.

[7] Skupni akcijski načrt za preprečevanje in zatiranje terorizma in nasilnega ekstremizma za Zahodni Balkan – migracije in notranje zadeve.

[8] Kemični, biološki, radiološki in jedrski (KBRJ).

Neprekinjeno izpolnjevanje tega merila ostaja pogoj za ohranitev potovanj brez vizumov. Večina pregledanih držav to zahtevo spoštuje, tudi z izvajanjem ukrepov za obravnavo vprašanj, izpostavljenih v prejšnjih poročilih na podlagi mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti. Vendar pa je Gruzija poleg tega, da ni ustrezno ukrepala na podlagi priporočil o boju proti korupciji iz sedmega poročila na podlagi mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti, celo nazadovala s preklicem nekaterih prejšnjih reform na tem področju.

Kar zadeva varnost dokumentov, so vse pregledane partnerice, razen Ukrajine, v celoti opustile nebiometrične potne liste. Zadnji nebiometrični ukrajinski potni listi so bili izdani leta 2016 in bodo veljali do leta 2026; njihovo število v obtoku je zanemarljivo. Kljub temu so države članice poročale, da državljani Albanije, Kosova in Ukrajine za nezakoniti vstop ali prebivanje v EU uporabljajo lažne ali ponarejene dokumente, od katerih so nekateri pridobljeni s pomočjo koruptivnih praks.

V Gruziji, na Kosovu, v Srbiji in Ukrajini ostaja možnost, da posamezniki spremenijo svoje ime in pridobijo nove osebne dokumente, včasih večkrat, problematična, saj se lahko uporablja za izogibanje razpisom ukrepov v Schengenskem informacijskem sistemu (SIS) in vrnitvam ali prepovedim vstopa v EU. To ranljivost bi morale obravnavati zunanje partnerice v sodelovanju z EU.

V Ukrajini praksa posedovanja več kot enega veljavnega biometričnega potnega lista ter ročne spremembe potovalnih dokumentov (kot je podaljšanje roka veljavnosti) vzbujajo resne pomisleke glede celovitosti in zanesljivosti dokumentov.

V Bosni in Hercegovini ter Srbiji naj bi bile organizirane kriminalne združbe vpletene v izdelavo in distribucijo ponarejenih osebnih dokumentov, vključno s potnimi listi in vozniškimi dovoljenji različnih držav članic EU. Zlasti v Srbiji sta obseg in izpopolnjenost teh ponaredkov zaskrbljujoča, saj lahko nekateri visokokakovostni ponarejeni elektronski potni listi zaobidejo sodobne sisteme za preverjanje dokumentov.

Vprašanja državljanstva, vključno s shemami državljanstva za vlagatelje

Države, izvzete iz vizumske obveznosti, ki izvajajo sheme državljanstva za vlagatelje, predstavljajo bistvena varnostna tveganja, saj lahko državljanom tretjih držav, za katere bi sicer veljala vizumska obveznost, omogočijo, da se izognejo standardnim varnostnim preverjanjem in s pridobitvijo državljanstva pridobijo dostop do schengenskega območja.

Taki programi predstavljajo resna tveganja v zvezi z nedovoljenimi migracijami, varnostnimi grožnjami in davčnimi utajami. Ta tveganja so še posebno izrazita v kombinaciji z: (i) nezadostnim preverjanjem in skrbnostjo; (ii) odsotnostjo dejanske povezave med prosilci in državo, ki podeljuje državljanstvo, in (iii) možnostjo spremembe imena med postopkom ali po njem.

Zato je v skladu z revidiranim mehanizmom za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti izvajanje takih programov samo po sebi razlog za zadržanje brezvizumskega statusa tretjih držav.

Med sosednjimi državami taki programi še vedno obstajajo v Severni Makedoniji, kjer nacionalna zakonodaja omogoča podelitev državljanstva brez izpolnjevanja zahtev glede predhodnega prebivanja posameznikom, za katere se šteje, da predstavljajo „poseben gospodarski interes“ za

državo. Vendar je število državljanstev, podeljenih na podlagi te določbe, še vedno zanemarljivo (eno leta 2023 in dve leta 2024).

Črna gora je svoj program uradno zaključila 31. decembra 2022. Kljub temu so oblasti še naprej obravnavale prošnje za državljanstvo, vložene pred zaključkom programa. Ministrstvo za notranje zadeve je leta 2024 izdalo 1 282 odločb o podelitvi črnogorskega državljanstva prosilcem in njihovim družinskim članom. Aprila 2025 je bilo v obravnavi še 29 preostalih vlog.

Čeprav Srbija takega programa ne izvaja v ožjem smislu, določba v zakonu o državljanstvu omogoča podelitev državljanstva „v interesu Republike Srbije“. Ta določba omogoča podelitev državljanstva brez izpolnjevanja zahtev glede predhodnega prebivanja in brez obveznosti, da se prosilci odpovejo svojemu obstoječemu državljanstvu. Od leta 2022 je več kot 200 ruskih državljanov pridobilo srbsko državljanstvo na podlagi te klavzule, profili več teh posameznikov pa so na strani EU vzbudili pomisleke.

Podoben pomislek obstaja glede Gruzije. Čeprav je število zelo omejeno v primerjavi z običajno potjo za pridobitev državljanstva, bi lahko ruski državljani za pridobitev državljanstva uporabili poenostavljene postopke naturalizacije. Tako primer Srbije kot Gruzije zahtevata nadaljnjo preučitev, da se ugotovi, ali so te prakse zlonamerne. Kot je navedeno v širitvenem svežnju Komisije za leto 2025, skladnost s pravom EU zahteva, da države kandidatke odpravijo obstoječe sheme državljanstva za vlagatelje in razveljavijo njihovo pravno podlago[9].

V vzhodnokaribskih državah se sheme državljanstva za vlagatelje že več let izvajajo v petih državah – Antigvi in Barbudi, Dominiki, Grenadi, Svetem Krištofu in Nevisu ter Sveti Luciji. Ti programi predstavljajo znaten in stalen izziv veliko večjega obsega. Ocenjuje se, da je bilo v okviru shem, ki jih upravljajo te države, izdanih približno 107 000 potnih listov. Število prošenj ostaja visoko, in sicer 13 113 v letu 2023 in 10 573 v letu 2024. Čas obravnave je kratek, stopnje zavrnitve pa zelo nizke. Leta 2024 so stopnje zavrnitve na primer znašale 1,7 % v Antigvi in Barbudi, 5,3 % v Sveti Luciji in 6,5 % v Dominiki, kar vzbuja pomisleke glede ustreznosti varnostnih postopkov in postopkov skrbnega pregleda.

Kot odziv na pomisleke, ki jih je izrazila EU[10], je pet vzhodnokaribskih držav sprejelo določene ukrepe, vključno z uskladitvijo najnižjega naložbenega praga na 200 000 USD, okrepitvijo varnostnega preverjanja ter določitvijo skupnih standardov za izmenjavo informacij in preglednost. Vendar pa razmere še naprej vzbujajo resno zaskrbljenost.

---

[9] Glej sodbo z dne 29. aprila 2025, Komisija proti Malti (Citoyenneté par investissement), C-181/23, ECLI:EU:C:2025:283. Sodišče Evropske unije je 29. aprila 2025 ugotovilo, da država članica krši člen 20 PDEU in načelo lojalnega sodelovanja iz člena 4(3) PEU, kadar vzpostavi in izvaja sistem naturalizacije, ki temelji na transakcijskem postopku med to državo članico in osebami, ki vložijo prošnjo v okviru tega programa, ob koncu katerega se državljanstvo te države članice in s tem status državljana Unije v bistvu podelita v zameno za vnaprej določena plačila ali naložbe.

[10] Podobne pomisleke so izrazili Združene države Amerike, Združeno kraljestvo in Kanada. Sprejeti ukrepi so namenjeni tudi odzivanju na zahteve ZDA. Državljani teh držav trenutno potrebujejo vizum za potovanje v ZDA. Program za odpravo vizumov | Domovinska varnost.

Izvajanje shem državljanstva za vlagatelje, ki jih upravljajo države, izvzete iz vizumske obveznosti, predstavlja nezanemarljivo varnostno tveganje za schengensko območje in bo nadalje preučeno v okviru revidiranega pravnega okvira mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti.

Neizpolnjevanje drugih ključnih meril s strani Gruzije

Spoštovanje temeljnih pravic je eno ključnih meril, ki jih je Gruzija sprejela med dialogom o liberalizaciji vizumskega režima. Stalna skladnost s tem merilom ostaja ključni pogoj za ohranitev pravice do potovanj brez vizumov.

V sedmem poročilu na podlagi mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti z dne 6. decembra 2024 je Komisija ocenila, da Gruzija ni izpolnila te zaveze, zlasti s sprejetjem zakona o preglednosti tujega vpliva maja 2024 in zakonodajnega svežnja o družinskih vrednotah ter zaščiti otrok in mladoletnikov septembra 2024. Ugotovljeno je bilo, da obe pobudi kršita temeljne pravice in svoboščine, zlasti svobodo združevanja, zbiranja in izražanja ter pravico do zasebnosti, saj bi se prva lahko uporabila proti civilni družbi in za utišanje opozicijskih strank, z zadnjo pa so bile uvedene diskriminatorne omejitve za izobraževanje ter javne razprave in zbiranja, s čimer je bilo kršeno načelo prepovedi diskriminacije. Zato je Komisija izdala posebna priporočila, v katerih je Gruzijo pozvala, naj:

- zagotovi in ohrani varstvo temeljnih pravic vseh gruzijskih državljanov, vključno s svobodo združevanja in zbiranja ter izražanja, pravico do zasebnosti, pravico do udeležbe v javnih zadevah ter prepovedjo diskriminacije,

- prepreči in razveljavi zakonodajo, ki bi lahko omejevala temeljne pravice in svoboščine, kršila načelo prepovedi diskriminacije ter bila v nasprotju z ustreznimi evropskimi in mednarodnimi standardi. Zlasti sta potrebni razveljavitev zakona o preglednosti tujega vpliva in zakonodajnega svežnja o družinskih vrednotah ter zaščiti otrok in mladoletnikov ter sprememba nacionalne strategije in akcijskega načrta na področju človekovih pravic, da se zagotovi popolna zaščita pravic LGBTIQ oseb.

Od takrat Gruzija ni izvedla teh priporočil in je namesto tega še bolj nazadovala na ključnih področjih upravljanja in temeljnih pravic. Zakonodajne spremembe, vključno z zakonom o registraciji tujih agentov (FARA) ter spremembami zakona o nepovratnih sredstvih, organskega zakona o političnih združenjih državljanov, zakonika o upravnih prekrških in zakona o radiodifuziji, so skupaj omejile prostor za delovanje civilne družbe in drugače misleče, vključno s protestniki, predstavniki opozicije, organizacijami civilne družbe in neodvisnimi mediji. To je zlasti prizadelo združenja civilne družbe in zagovornike človekovih pravic, saj je povečalo število različnih ovir, ki otežujejo njihove dejavnosti in posledično omejujejo njihovo zmožnost delovanja.

Evropska komisija je 14. julija 2025 v dopisu gruzijskim oblastem ponovno opozorila na zahtevo po stalni skladnosti z zahtevami za liberalizacijo vizumskega režima ter zahtevala najnovejše informacije o izvajanju priporočil iz sedmega poročila na podlagi mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti. Gruzija v svojem odgovoru ni poročala o nobenem pomembnem napredku pri obravnavanju priporočil v zvezi s temeljnimi pravicami iz sedmega poročila na podlagi

mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti. Zato Gruzija še naprej krši merila, na katerih temelji brezvizumski režim, ki ga je odobrila EU. Glede na ta razvoj dogodkov bi bilo treba razmisliti o ustreznih ukrepih v okviru revidiranega mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti.

Zaključek

Medtem ko je večina partneric v sosedstvu EU sprejela ukrepe za obravnavo priporočil, izdanih v okviru prejšnjih poročil na podlagi mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti, **še vedno obstajajo pomembni izzivi**.

Najresnejši primer zadeva Gruzijo, ki je kršila številne zaveze, sprejete med dialogom o liberalizaciji vizumskega režima, skoraj v celoti ni izvedla priporočil iz sedmega poročila na podlagi mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti in je kljub večkratnim pozivom k napredku pri usklajevanju vizumske politike in preprečevanju korupcije v letih 2024–2025 v zadnjih letih še dodatno nazadovala, tudi glede varstva temeljnih pravic in svoboščin.

Za druge partnerice v regiji **Zahodnega Balkana in vzhodnega partnerstva** ostaja nujno napredovati pri usklajevanju vizumske politike, tako s harmonizacijo seznamov tretjih držav, za katere velja vizumska obveznost, kot tudi z zagotavljanjem, da so postopki preverjanja in izdaje vizumov v celoti skladni s schengenskimi standardi. Do popolne uskladitve bi morale partnerice z Zahodnega Balkana nujno okrepiti preverjanje brezvizumskih prihodov državljanov iz tretjih držav, ki predstavljajo tveganje nedovoljenih migracij ali varnostno tveganje.

Preprečevanje neutemeljenih prošenj za azil bi moralo ostati prednostna naloga vseh partneric, ki so izvzete iz vizumske obveznosti, zlasti Albanije, Gruzije, Kosova in Moldavije. Bosna in Hercegovina bi morala okrepiti svoja prizadevanja za okrepitev upravljanja meja, hkrati pa je potrebna stalna previdnost glede **praks na področju državljanstva v Gruziji in Srbiji**.

Zunaj neposrednega sosedstva EU nadaljnje izvajanje shem državljanstva za vlagatelje v vzhodnokaribskih državah predstavlja **vztrajno in resno varnostno tveganje**, ki lahko pomeni razlog za zadržanje potovanj brez vizumov v skladu z revidiranim mehanizmom za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti.

Podrobna priporočila za posamezne države so določena v Prilogi I.

Komisija bo še naprej **pozorno spremljala izvajanje zavez glede liberalizacije vizumskega režima** prek političnih dialogov na visoki ravni, srečanj pododborov za pravico, svobodo in varnost ter rednega letnega poročanja v okviru mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti in širitvenega svežnja.

Priloga I: Priporočila iz osmega poročila na podlagi mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti

Albanija

Albanija je sprejela ukrepe za obravnavanje večine prejšnjih priporočil Komisije. Vendar je potreben nadaljnji napredek na naslednjih področjih:

(a) *uskladitev vizumske politike*: Albanija mora prednostno dodatno uskladiti svojo vizumsko politiko s seznamom EU s tretjimi državami, za katere velja vizumska obveznost, s posebnim poudarkom na tistih državah, katerih državljani predstavljajo tveganje nedovoljenih migracij in/ali varnostno tveganje za EU. Albanija bi morala prav tako uskladiti svoje vizumske postopke s schengenskimi standardi, zlasti z uvedbo zbiranja biometričnih podatkov (vključno z digitalno fotografijo in prstnimi odtisi) v okviru preverjanja zahtev za izdajo vizuma. Do popolne uskladitve bi morala Albanija nadaljevati in okrepiti preverjanje državljanov tretjih držav, ki so izvzeti iz vizumske obveznosti, zlasti tistih, ki prihajajo iz držav, ki predstavljajo varnostno tveganje ali tveganje nedovoljenih migracij;

(b) *neutemeljene prošnje za azil*: Albanija mora nadaljevati in okrepiti ukrepe za zmanjšanje števila neutemeljenih prošenj za azil, ki jih njeni državljani vložijo v državah članicah EU, s posebnim poudarkom na prošnjah, ki jih vložijo mladoletniki brez spremstva;

(c) *preprečevanje nedovoljenega prebivanja*: Albanija mora ohraniti in poostriti ukrepe za preprečevanje prekoračitve obdobja dovoljenega bivanja albanskih državljanov na schengenskem območju;

(d) *izdaja vizumov in pregled nad zaposlovanjem*: Albanija mora okrepiti postopek preverjanja vlog za izdajo vizumov, ki jih vložijo državljani tretjih držav iz držav, ki predstavljajo tveganje nedovoljenih migracij in/ali varnostno tveganje za EU. Prav tako bi morala poostriti pogoje za izdajo takih vizumov, izboljšati nadzor nad praksami zaposlovanja in okrepiti zmogljivosti inšpektoratov za delo;

(e) *boj proti lažnim osebnim dokumentom*: Albanija mora okrepiti prizadevanja za odkrivanje in preprečevanje uporabe in kroženja ponarejenih albanskih osebnih dokumentov;

(f) *nadaljnje spremljanje sheme državljanstva za vlagatelje:* prenehanje vzpostavitve in izvajanja sheme državljanstva za vlagatelje in razveljavitev pravne podlage za tako shemo s spremembo zakona o državljanstvu.

Bosna in Hercegovina

Bosna in Hercegovina je sprejela nekaj ukrepov za obravnavo prejšnjih priporočil Komisije. Vendar so potrebna nadaljnja prizadevanja na naslednjih prednostnih področjih:

(a) *uskladitev vizumske politike*: Bosna in Hercegovina mora nujno dodatno uskladiti svojo vizumsko politiko s seznamom EU s tretjimi državami, za katere velja vizumska obveznost, s posebnim poudarkom na tistih državah, katerih državljani predstavljajo tveganje nedovoljenih migracij in/ali varnostno tveganje za EU;

(b) *nadzor nad izdajo vizumov*: oblasti morajo okrepiti preverjanje vlog za izdajo vizumov, ki jih vložijo državljani tretjih držav iz držav z visokim tveganjem, in zaostriti pogoje, pod katerimi se vizumi izdajajo državljanom takih držav;

(c) *upravljanje meja 1*: Bosna in Hercegovina mora okrepiti prizadevanja za izboljšanje upravljanja meja, pri čemer je posebno nujno povečanje zmogljivosti mejnih uslužbencev, reševanje vprašanja nezakonitih prehodov meje ter pospešitev izvajanja sporazuma o statusu agencije Frontex z začetkom več skupnih operacij na najbolj tveganih odsekih kopenske meje;

(d) *upravljanje meja 2:* do popolne uskladitve vizumske politike je bistveno nadaljevati in okrepiti preverjanje prihodov državljanov tretjih držav, ki so izvzete iz vizumske obveznosti, na meji. Posebno pozornost je priporočljivo nameniti preverjanju verodostojnosti potnih listov. Oblasti se močno spodbuja, naj v zvezi s tem vprašanjem proaktivno sodelujejo s tretjimi državami in letalskimi prevozniki ter napredujejo pri vzpostavitvi sistemov za izmenjavo podatkov o potnikih (API/PNR).

Gruzija

Evropska komisija je 14. julija 2025 gruzijskim oblastem poslala uradni dopis, v katerem jih je ponovno opozorila na obveznost stalne skladnosti z merili za liberalizacijo vizumskega režima in zahtevala podrobne informacije o izvajanju priporočil iz sedmega poročila na podlagi mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti.

Gruzija v svojem odgovoru ni poročala o **nobenem pomembnem napredku** pri obravnavanju priporočil Komisije. Na večini področij **niso bili sporočeni nobeni popravni ukrepi**, na več drugih pa se je položaj **še dodatno poslabšal**.

Zlasti zaskrbljujoča je nadaljnja uporaba zakonodajnih aktov, vključno z (i) zakonom o preglednosti tujega vpliva, (ii) zakonom o družinskih vrednotah ter zaščiti otrok in mladoletnikov, (iii) zakonom o registraciji tujih agentov (FARA) in (iv) spremembami zakona o nepovratnih sredstvih, zakona o političnih združenjih državljanov, zakonika o upravnih prekrških, zakona o radiodifuziji in kazenskega zakonika, ki **omejujejo temeljne pravice in svoboščine** ter **so v nasprotju z evropskimi in drugimi mednarodnimi zavezami Gruzije.** Namesto da bi gruzijske oblasti sprejele popravne ukrepe, so **odkrito zagovarjale te ukrepe**, pri čemer so se sklicevale na nacionalno suverenost in niso upoštevale zavez, sprejetih med dialogom o liberalizaciji vizumskega režima.

Komisija zato ugotavlja, da je **Gruzija znatno nazadovala** pri ključnih merilih glede upravljanja in pravne države, ki so bila podlaga za odobritev potovanj brez vizumov. Podobno je Gruzija nazadovala tudi na področjih usklajevanja vizumske politike in boja proti korupciji. To stanje **predstavlja jasen primer nazadovanja** glede zavez, sprejetih v okviru postopka liberalizacije

vizumskega režima, in **spodkopava medsebojno zaupanje**, na katerem temelji brezvizumski režim.

Glede na **sistemsko in namerno naravo** tega nazadovanja bo Komisija razmislila o ustreznih ukrepih v okviru revidiranega mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti. V skladu z novimi pravili bi se lahko v prvi fazi zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti nanašalo na imetnike diplomatskih, službenih in uradnih potnih listov, ki so jih izdale gruzijske oblasti, ki so v prvi vrsti odgovorne za to, da ne ukrepajo v skladu s priporočili Komisije. Nova pravila zagotavljajo enotno uporabo zadržanja v vseh državah članicah, saj dvostranska izvzetja iz vizumske obveznosti za imetnike diplomatskih, službenih in uradnih potnih listov ne bodo več mogoča, ko bo vizumska obveznost za te skupine ponovno uvedena na ravni EU. V drugi fazi bi se zadržanje lahko razširilo na celotno prebivalstvo, če gruzijske oblasti ne bi odpravile teh težav. Gruzija bi lahko na koncu v celoti izgubila brezvizumski status in bila prenesena v Prilogo I k uredbi o vizumih (seznam tretjih držav, za katere velja vizumska obveznost).

Gruzija mora poleg tega nemudoma prenehati s prakso, da državljanom 17 držav, za katere velja vizumska obveznost tako v EU kot v Gruziji, dovoli vstop brez vizuma na podlagi vizuma ali dovoljenja za prebivanje, ki ga je izdala ena od držav Sveta za sodelovanje v Zalivu (GCC).

Kosovo

Kosovo na splošno še naprej izpolnjuje zahteve za liberalizacijo vizumskega režima. Vendar so potrebna nadaljnja prizadevanja za obravnavo naslednjih odprtih vprašanj:

(a) *uskladitev vizumske politike*: Kosovo mora svoj seznam tretjih držav, za katere velja vizumska obveznost, uskladiti z EU seznamom. Do popolne uskladitve bi moralo Kosovo nadaljevati in okrepiti preverjanje potnikov, ki so izvzeti iz vizumske obveznosti in predstavljajo morebitno migracijsko in/ali varnostno tveganje. Kosovo bi moralo tudi uskladiti svoje vizumske postopke s schengenskimi standardi, zlasti z uvedbo zbiranja biometričnih podatkov (vključno z digitalno fotografijo in prstnimi odtisi) v okviru preverjanja zahtev za izdajo vizuma;

(b) *obravnavanje neutemeljenih prošenj za azil*: Kosovo mora v sodelovanju z državami članicami EU okrepiti pobude za spremljanje in omejevanje števila neutemeljenih prošenj za azil, ki jih njegovi državljani vlagajo v EU. Prav tako bi moralo ohraniti in prilagoditi sedanjo komunikacijsko kampanjo za obveščanje državljanov o njihovih pravicah in obveznostih v okviru brezvizumskega režima z EU;

(c) *krepitev varnosti dokumentov*: Kosovo mora okrepiti ukrepe za preprečevanje izdaje osebnih in potovalnih dokumentov na podlagi lažnih identitet ter izboljšati odkrivanje ponarejenih dokumentov. Zagotoviti bi moralo sodelovanje z državami članicami v zvezi s posamezniki, za katere veljajo razpisi ukrepov v Schengenskem informacijskem sistemu (SIS), ki bi lahko oddali vlogo za potovalni dokument s spremenjenim imenom. Ohraniti bi bilo treba stalno sodelovanje z Interpolom v zvezi z izgubljenimi in ukradenimi dokumenti, skupaj s celovitim izvajanjem novega zakona in upravnih navodil o osebnih izkaznicah, da se izboljša splošna varnost dokumentov;

(d) *zaščita manjšinskih skupnosti*: Kosovo bi moralo še naprej dosegati oprijemljive izboljšave pri varstvu pravic manjšinskih skupnosti.

Moldavija

Moldavija je sprejela ukrepe za obravnavo prejšnjih priporočil Komisije. Vendar je potreben nadaljnji napredek, zlasti na naslednjih področjih:

(a) *uskladitev vizumske politike*: Moldavija mora uskladiti svojo vizumsko politiko s seznamom EU z državami, za katere velja vizumska obveznost, zlasti v zvezi z državami, ki predstavljajo tveganje nedovoljenih migracij ali varnostno tveganje za EU. Do popolne uskladitve bi morala Moldavija nadaljevati in okrepiti strogo preverjanje državljanov tretjih držav, ki so izvzeti iz vizumske obveznosti, zlasti tistih, ki prihajajo iz držav z visokim tveganjem;

(b) *neutemeljene prošnje za azil*: Moldavija mora okrepiti prizadevanja za obravnavo neutemeljenih prošenj za azil, ki jih moldavski državljani nenehno vlagajo v državah članicah EU. To lahko vključuje ciljno usmerjene informacijske kampanje, prilagojene ustreznim profilom migrantov, ter uvedbo izstopnih mejnih kontrol za izboljšanje sledenja in odvračanja.

Črna gora

Črna gora je obravnavala nekatera prejšnja priporočila Komisije, zlasti tako, da je zmanjšala seznam držav, izvzetih iz vizumske obveznosti, katerih državljani za vstop v EU potrebujejo vizum, ter z nadaljnjim spremljanjem preostalih prošenj za državljanstvo. Vendar pa je še vedno treba obravnavati naslednja vprašanja:

(a) *uskladitev z vizumskim seznamom EU*: Črna gora mora svojo vizumsko politiko uskladiti s seznamom EU s tretjimi državami, za katere velja vizumska obveznost. **Črna gora ne sme več odobriti sezonskega izvzetja iz vizumske obveznosti, vključno za tiste države, ki so bile odstranjene s stalnega seznama držav, izvzetih iz vizumske obveznosti.** Črna gora bi morala prav tako uskladiti svoje vizumske postopke s schengenskimi standardi, zlasti z uvedbo zbiranja biometričnih podatkov (vključno z digitalno fotografijo in prstnimi odtisi) v okviru preverjanja zahtev za izdajo vizuma.

Medtem mora Črna gora izvajati ciljno usmerjene varnostne ukrepe, kot je okrepljeno preverjanje prihodov, izvzetih iz vizumske obveznosti, ter dokumentirati njihovo učinkovitost pri zmanjševanju tveganja nedovoljenih migracij in varnostnega tveganja;

(b) *infrastruktura za vloge za izdajo vizuma*: Črna gora bi morala v okviru priprav na prehod na revidirano vizumsko politiko razširiti svoje zmogljivosti za izdajo vizumov z digitalizacijo elementov postopka izdaje vizumov, da bi državljanom držav, ki so trenutno izvzete iz vizumske obveznosti, omogočila, da po odpravi izvzetja zaprosijo za vizum. To bo olajšalo upravno obravnavo in podprlo usklajevanje politike;

(c) *nadaljnje spremljanje sheme državljanstva za vlagatelje*: Črna gora mora zagotoviti, da se pravna podlaga sheme razveljavi in da se vse nerešene vloge v okviru zdaj ukinjene sheme

obravnavajo v skladu z najvišjimi varnostnimi standardi. **Poleg tega je treba morebitne primere državljanstev, ki so bila v okviru te sheme predhodno podeljena posameznikom, za katere veljajo mednarodni omejevalni ukrepi, pregledati in po potrebi odvzeti**.

Severna Makedonija

Severna Makedonija še naprej izkazuje zadovoljivo raven sodelovanja na področju migracij, upravljanja meja in varnosti. Sprejeti so bili nekateri ukrepi za obravnavo prejšnjih priporočil Komisije glede pridobitve državljanstva na podlagi posebnega gospodarskega interesa. Potrebna so nadaljnja prizadevanja za obravnavo naslednjih ključnih vprašanj:

(a) *usklajevanje vizumske politike*: Severna Makedonija mora dokončati uskladitev svoje vizumske politike s seznamom EU s tretjimi državami, za katere velja vizumska obveznost. Severna Makedonija bi morala prav tako uskladiti svoje vizumske postopke s schengenskimi standardi, zlasti z uvedbo zbiranja biometričnih podatkov (vključno z digitalno fotografijo in prstnimi odtisi) v okviru preverjanja vlog za izdajo vizuma;

(b) Severna Makedonija bi morala poročati o izvajanju in učinkovitosti dodatnih ukrepov preverjanja, ki se uporabljajo za turške državljane, ki prihajajo v državo, zlasti glede tveganja nedovoljenih migracij in varnostnega tveganja;

(c) *prekoračitve obdobja dovoljenega bivanja*: da bi ublažili vztrajen pojav prekoračitev obdobja dovoljenega bivanja državljanov Severne Makedonije na schengenskem območju, morajo oblasti izvajati ciljno usmerjene pobude, vključno z informacijskimi kampanjami o pogojih za potovanje brez vizumov in okrepljenim sodelovanjem z državami članicami;

(d) *shema državljanstva za vlagatelje*: Severna Makedonija mora shemo odpraviti in razveljaviti njeno pravno podlago, zagotoviti informacije o že vloženih vlogah na podlagi določbe o „posebnem gospodarskem interesu“ ter zagotoviti, da se za vse take vloge izvede temeljito preverjanje preteklosti.

Srbija

Srbija je sprejela ukrepe za obravnavo prejšnjih priporočil Komisije. Vendar je potreben nadaljnji napredek na več ključnih področjih, zlasti glede migracij, vizumske politike in pridobivanja državljanstva. Obravnavati je treba naslednja vprašanja:

(a) *usklajevanje vizumske politike*: Srbija mora dodatno uskladiti svojo vizumsko politiko s seznamom EU s tretjimi državami, za katere velja vizumska obveznost, s posebnim poudarkom na tistih državah, katerih državljani predstavljajo povečano tveganje nedovoljenih migracij ali varnostne grožnje za EU. Srbija bi morala prav tako uskladiti svoje vizumske postopke s schengenskimi standardi, zlasti z uvedbo zbiranja biometričnih podatkov (vključno z digitalno fotografijo in prstnimi odtisi) v okviru preverjanja zahtev za izdajo vizuma. Do popolne uskladitve bi morala Srbija še naprej krepiti ukrepe preverjanja za državljane tretjih držav, ki so izvzeti iz vizumske obveznosti, zlasti iz držav z visokim tveganjem;

(b) *postopki izdaje vizumov*: Srbija mora izboljšati preverjanje vlog za izdajo vizumov, ki jih vložijo državljani držav, za katere se šteje, da predstavljajo tveganje nedovoljenih migracij ali varnostno tveganje. Hkrati bi bilo treba poostriti pravila, ki urejajo izdajo vizumov takim državljanom, da se zagotovil večji nadzor in skladnost s standardi EU;

(c) *izvajanje obveznosti ponovnega sprejema*: Srbija mora v celoti izvajati določbo o državljanih tretjih držav iz sporazuma o ponovnem sprejemu med EU in Srbijo, zlasti v primerih, v katerih so državljani tretjih držav potovali prek srbskega ozemlja in je tak tranzit dokazljivo dokumentiran;

(d) *prakse na področju državljanstva*: Srbija se mora vzdržati podeljevanja državljanstva po pospešenih ali poenostavljenih postopkih državljanom držav, ki predstavljajo tveganje nedovoljenih migracij ali varnostno tveganje za EU. Poleg tega je treba zagotoviti ustrezno in temeljito varnostno preverjanje vseh prosilcev, tudi v okviru rednega postopka naturalizacije.

Ukrajina

Ukrajina na splošno še naprej izpolnjuje zahteve okvira za liberalizacijo vizumskega režima in je sprejela ukrepe za obravnavanje več prejšnjih priporočil Komisije. Kljub temu so potrebna nadaljnja prizadevanja, kadar je to izvedljivo glede na trenutne izzive, povezane z vojno, zlasti naslednja:

(a) *usklajevanje vizumske politike*: Ukrajina mora svojo vizumsko politiko uskladiti s seznamom EU s tretjimi državami, za katere velja vizumska obveznost, s posebnim poudarkom na državah, katerih državljani predstavljajo tveganje nedovoljenih migracij ali varnostno tveganje za EU;

(b) *varnost dokumentov*: Ukrajino se spodbuja, naj si bolj prizadeva za obravnavo problematike uporabe lažnih dokumentov, med drugim tudi potnih listov;

(c) *prizadevanja za boj proti korupciji*: Ukrajino se spodbuja, naj še naprej krepi svoj protikorupcijski okvir z nadaljnjim razvojem verodostojnih in doslednih rezultatov preiskav, pregonov in obsodb v primerih, povezanih s korupcijo.

Latinska Amerika

Obravnavanje prekoračitev obdobja dovoljenega bivanja in neutemeljenih prošenj za azil: Ob priznavanju okrepljenih prizadevanj zadevnih latinskoameriških držav bi morale te sprejeti dodatne ukrepe za omejitev števila prekoračitev obdobja dovoljenega bivanja in neutemeljenih prošenj za azil, ki jih njihovi državljani vložijo v EU. Taki ukrepi, ki jih nekatere države že izvajajo, bi morali po možnosti vključevati preverjanje odhodov, komunikacijsko kampanjo za obveščanje državljanov o njihovih pravicah in obveznostih v okviru brezvizumskega režima z EU ter druge ukrepe, o katerih bi se bilo mogoče dogovoriti z EU ali dvostransko z državami članicami EU.

Vzhodnokaribske države, ki upravljajo sheme državljanstva za vlagatelje

Izvajanje shem državljanstva za vlagatelje v državah, ki so v EU izvzete iz vizumske obveznosti, predstavlja resno varnostno tveganje. Delovanje sheme, pri kateri se državljanstvo podeli v zameno za vnaprej določena plačila ali naložbe in pri kateri zadevna oseba nima prave povezave s to tretjo državo, predstavlja morebiten razlog za zadržanje režima potovanj brez vizumov v okviru revidiranega mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti. Zadevne vzhodnokaribske države bi morale do ukinitve teh shem sprejeti vse potrebne ukrepe za ustrezno varnostno preverjanje prosilcev.